

NORGES HØYESTERETT

Den 3. juli 2014 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Bårdsen og Bergsjø i

HR-2014-01411-U, (sak nr. 2014/1197), sivil sak, anke over dom:

A (advokat Berit Reiss-Andersen)

mot

B (advokat Hilde Jæger)

C (advokat Birgit Vinnes)

avsagt slik

B E S L U T N I N G :

- (1) A har erklært anke over Borgarting lagmannsretts dom 24. april 2014 i sak nr. 13-151967AST-BORG/03 mot B og C, som har erklært avledet anke. Anken er en særskilt anke over erstatningskravene som ble pådømt samtidig som A ble frifunnet for straffekravet i straffesak om seksuallovbrudd. Anken er angitt å rette seg mot lagmannsrettens lovanvendelse, og det er anført at domsgrunnene innebærer krenkelse av uskyldspresumsjonen etter Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6 nr. 2.
- (2) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at lagmannsrettens eventuelle brudd på EMK artikkel 6 nr. 2 vil være en saksbehandlingsfeil, og at den som med rimelig grunn kan påstå at det foreligger et slikt brudd, har rett til et effektivt rettsmiddel, jf. EMK artikkel 13. Det følger dessuten av Høyesteretts innarbeidede praksis at brudd kan repareres ved at dette konstateres av Høyesteretts ankeutvalg i forbindelse med at det tas stilling til om det skal gis samtykke til anke over lagmannsrettens dom, jf. senest Rt. 2014 side 249.
- (3) Ettersom tiltalen gjaldt straffeloven § 192 ble skyldspørsmålet avgjort av en lagrette, jf. straffeprosessloven § 352 første ledd. Lagretten svarte "nei" på alle spørsmål som ble stilt, og det ble i tråd med dette – og uten nærmere begrunnelse – avsagt frifinnende dom for straffekravets del, slik § 376 gir anvisning på. De sivile kravene er, i tråd med lovens ordning, avgjort av de tre juridiske dommere alene i en begrunnet dom.

- (4) I saker som dette står lagmannsretten overfor den krevende oppgaven det er å gi en tilstrekkelig dekkende begrunnelse for sin avgjørelse av de sivile kravene, samtidig som denne begrunnelsen ikke med rimelighet må kunne oppfattes slik at den – direkte eller indirekte – rokker ved konklusjonen i den frifinnende straffedommen, jf. Rt. 2009 side 1456 avsnitt 28 flg. Om det siste er tilfellet, beror på en vurdering av dommen sett som et hele. Det er da vesentlig at domsgrunnene får frem forskjellene i beviskrav, at man unngår typisk strafferettslig terminologi, at premissene ikke kobles opp mot elementer i straffesaken som for eksempel tiltalebeslutningen eller spørsmålsskriftet til lagretten, og at det uttrykkelig sies at idømmelsen av erstatningsansvaret ikke rokker ved den konklusjon at det ikke er grunnlag for straffansvar. Domsgrunnene må heller ikke ellers etterlate det inntrykk at retten mener det var grunnlag for straffansvar, eller være utformet slik at de i realiteten må lede til den konklusjon at det ikke var grunnlag for frifinnelse, jf. Rt. 2008 side 1292, Rt. 2009 side 1456, Rt. 2012 side 47, Rt. 2013 side 22 og Rt. 2014 side 249.
- (5) I As sak har lagmannsretten tatt riktige rettslige utgangspunkt, den har understreket de ulike beviskrav og den har fått frem de begrensninger EMK artikkel 6 nr. 2 generelt setter med hensyn til utformingen av domsgrunnene. Men i den konkrete gjennomgang av bevisgrunnlaget i erstatningssaken, som er det samme som i straffesaken, kan det lagmannsretten skriver vanskelig tolkes annerledes enn at den for sin del var i så liten tvil om hendelsesforløpet for så vidt gjaldt både C og B, at det ville ha vært grunnlag for å straffedømme. Domsgrunnene etterlater da leseren med spørsmålet om det likevel kan ha vært riktig å frifinne A for straff, på en måte som undergraver frifinnelsen. Det foreligger dermed brudd på uskyldspresumsjonen i EMK artikkel 6 nr. 2.
- (6) Bruddet på EMK artikkel 6 nr. 2 anses reparert ved at det nå konstateres av Høyesteretts ankeutvalg, samtidig som utvalget også tar avstand fra den begrunnelse lagmannsretten har gitt, så langt den krenker uskyldspresumsjonen.
- (7) Anken reiser ut over dette ikke spørsmål av betydning utenfor saken, eller som det av andre grunner er særlig viktig å få avgjort i Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-4. Det gis derfor ikke samtykke til ankebehandling. Den avledede anken faller da bort, jf. tvisteloven § 29-7 fjerde ledd, jf. § 30-3 første ledd.
- (8) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G:

Anken tillates ikke fremmet.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: